

Sygnatura akt II Ca 196/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Beata Kurdziel
Sędziowie:	SO Renata Stępińska (sprawozdawca) SO Jarosław Tyrpa
Protokolant:	Krystyna Zakowicz

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2014 roku w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa E. W.

przeciwko S. P.- (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie

z dnia 21 października 2013 roku, sygnatura akt I C 791/11/P

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu następujące brzmienie:

„I. zasądza od strony pozwanej S. P.– (...) na rzecz powódki E. W. kwotę 30.579,92 zł (trzydzieści tysięcy pięćset siedemdziesiąt dziewięć złotych dziewięćdziesiąt dwa grosze) z ustawowymi odsetkami od dnia 26 maja 2011 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od strony pozwanej S. P. – (...) na rzecz powódki E. W. rentę w wysokości 200 zł (dwieście złotych) miesięcznie, płatną do dnia 10-tego dnia każdego miesiąca, poczynając od czerwca 2011 r.;

III. oddala powództwo w pozostałej części;

IV. zasądza od strony pozwanej S. P.– (...) na rzecz powódki E. W. kwotę 1.790,79 zł (jeden tysiąc siedemset dziewięćdziesiąt złotych siedemdziesiąt dziewięć groszy) tytułem kosztów procesu;

V. odstępuje od obciążenia powódki kosztami opłaty sądowej od pozwu w części oddalającej powództwo.”;

2. oddala apelację w pozostałej części;
3. zasądza od strony pozwanej S. P. – (...)na rzecz powódki E. W. kwotę 888 (osiemset osiemdziesiąt osiem) złotych tytułem kosztów postępowania odwoławczego;
4. odstępuje od obciążenia powódki kosztami opłaty sądowej od apelacji w części oddalającej apelację.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 7 listopada 2014 roku

Powódka E. W. domagała się zasądzenia na jej rzecz od strony pozwanej (...)– (...) oraz (...) kwoty 35.640,28 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 21.04.2011 r., tytułem zwrotu poniesionych kosztów pogrzebu E. O. (1) oraz renty w wysokości po 200 zł miesięcznie za okres od maja 2011 r. oraz zasądzenia kosztów procesu.

Powódka uzasadniała swoje roszczenie szeregiem zaniedbań po stronie Policji, które doprowadziły do zabójstwa jej wnuczki E. O. (1), a także M. B. oraz usiłowania zabójstwa J. O.. A. B. dokonał wyżej wymienionego czynu przy użyciu broni palnej, na której posiadanie wydał mu pozwolenie (...). Pracownicy Policji biorący udział w procedurze wydawania pozwolenia na broń nie ocenili właściwie posiadanych informacji o tym, że broń może zostać użyta do celów innych niż wskazane we wniosku, o toczących się postępowaniach karnych, leczeniu psychiatrycznym i braku odpowiedniego zaświadczenia. Powódka zarzuciła, że zezwolenie na broń dla A. B. zostało wydane z naruszeniem art. 15 ust. 1 pkt 6), art. 15 ust. 3 oraz art. 18 ust. 1 pkt 2) ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji. Policja nie cofnęła pozwolenia, pomimo istnienia uzasadnionej obawy, że może jej użyć w celu sprzecznym z interesem bezpieczeństwa lub porządku publicznego. Nadto zarzuciła, że Policja nie zareagowała właściwie na zawiadomienie o groźbach złożone przez E. O. (1). Funkcjonariusze Policji podjęli jedynie rutynowe czynności i nie wykonali szeregu możliwych czynności służbowych, które mogły doprowadzić do zatrzymania A. B.. W ocenie powódki, zaniechania te naruszyły art. 1 ust. 2 pkt 1), 2) i 4) ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, a Skarb Państwa odpowiada za działania i zaniechania Policji w tym zakresie na podstawie art. 417 k.c. Powódka wskazała na poniesione koszty pochówku wnuczki w wysokości 10.640,28 zł oraz koszt grobowca i nagrobka w wysokości 25.000 zł, łącznie 35.640,28 zł. Wyjaśniła ponadto, iż w wyniku doznanej traumy, po śmierci wnuczki rozpoczęła leczenie psychiatryczne, którego koszt wynosi około 200 zł miesięcznie i które musi być kontynuowane.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 21 października 2013 r., sygn. akt I C 791/11/P, Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze w Krakowie w punkcie I oddalił powództwo i w punkcie II nie obciążył powódki kosztami procesu.

Jako okoliczności bezsporne przyjął, że decyzją (...)z dnia 13 kwietnia 2006 roku A. B. zostało wydane pozwolenie na broń palną bojową w postaci pistoletu lub rewolweru centralnego zapłonu o kalibrach od 6,35 mm do 9,65 mm. W dniu 2 sierpnia 2006 roku na ul. (...) w K. A. B. dokonał w obecności powódki zabójstwa przy użyciu broni palnej jej wnuczki E. O. (1), M. B. oraz zranił jej zięcia J. O., przez oddanie w jego kierunku strzału z broni palnej. Następnie przy użyciu tej broni popełnił samobójstwo. W wyroku z dnia 9 grudnia 2010 roku Sąd Okręgowy w Krakowie (sygn. akt I C 595/10) w sprawie z powództwa małoletniej córki oraz rodziców M. B. zasądził od pozwanego S. P. – (...) w K. i S. P. – (...)kwoty pieniężne - tytułem zwrotu kosztów pogrzebu, odszkodowania oraz renty w związku ze śmiercią M. B.. Wyrok ten nie jest prawomocny.

Nadto na podstawie dowodów z dokumentów urzędowych, zeznań świadków: J. O., K. O., S. P., E. W., J. S., R. S., A. O. i powódki, którym dał wiarę, Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 9 marca 2006 roku w K. doszło do zdarzenia, w trakcie którego usiłowano pozbawić życia A. B., poprzez oddanie w jego kierunku trzech strzałów z broni palnej, a prowadzone postępowanie przygotowawcze, nie doprowadziło do ustalenia sprawcy czynu. W dniu 29 marca 2006 roku A. B. złożył w W. P. A. K. W. P. w K. wniosek o wydanie mu pozwolenia na zakup i posiadanie broni palnej, w celu ochrony osobistej. W uzasadnieniu wniosku nawiązał do zdarzenia z dnia 9 marca 2006 roku i wskazał też, że od tej daty pozostaje pod ochroną Policji. Do wniosku dołączył aktualne orzeczenie lekarskie i psychologiczne, potwierdzające że może dysponować bronią palną. Sprawa z wniosku A. B. została zarejestrowana w (...) (W. P. A. K. W. P.) w K., pod

sygn. (...), a prowadzenie postępowania Naczelnik (...) L. S. powierzył funkcjonariuszowi A. F.. W dniu 30 marca 2006 roku policjant uzyskał wydruk z Centralnej Bazy Danych z danymi dotyczącymi wnioskodawcy, zaś z KRS informacje o rejestracji procesowej A. B.. W tej samej dacie skierował pismo do (...) w K. o przeprowadzenie wywiadu w miejscu jego zameldowania. Z pozyskanych z baz dokumentów wynikało, że A. B. był czterokrotnie rejestrowany procesowo przez różne jednostki Policji. W latach 1988 – 2004 prowadzono przeciwko niemu cztery postępowania przygotowawcze, z których jedno umorzono, a pozostałe skierowano do Prokuratury, m.in. celem wniesienia aktu oskarżenia. Z zapisu wynikało ponadto, że postępowanie przygotowawcze przeciwko A. B. o czyn z art. 190 § 1 kk. zakończone zostało aktem oskarżenia. W konsekwencji w dniu 3 kwietnia 2006 roku A. F. skierował pismo do (...) z zapytaniem o stan i wyniki tej sprawy. W dniu 4 kwietnia 2006 roku do (...) w K. wpłynęło nadane faxem pismo z zarządu CBS w K., z prośbą o przyspieszenie procedury administracyjnej, związanej z udzieleniem pozwolenia na broń, informujące o ocenianej jako realna, groźbie zamachu na życie A. B.. Pismem z dnia 19 kwietnia 2006 roku Prokuratura Rejonowa poinformowała (...), iż prowadzone przeciwko A. B. postępowanie o przestępstwo z treści art. 190 § 1 k.k. zostało prawomocnie umorzono w dniu 17.03.2005 roku. W dniu 10 kwietnia 2006 roku wpłynęła dokumentacja, potwierdzająca dotychczasową niekaralność A. B.. W dniu 6 kwietnia 2006 roku A. B. zaliczył z wynikiem pozytywnym egzamin w sprawie wydania pozwolenia na broń, przeszedł też pomyślnie przesłuchanie, na okoliczność istniejących zagrożeń i obaw o własne życie i członków rodziny. Wydający pozwolenie na broń, posiadał otrzymane wcześniej w drodze telefonicznej informacje o pozytywnych opiniach zainteresowanego z miejsca zamieszkania, a także o umorzeniu jeszcze w 2005 roku prowadzonego postępowania przeciwko A. B.. W trakcie trwania procedury starania się o broń, A. B. poruszał się w towarzystwie ochrony. Do dnia 2.08.2006 roku Policja nie dysponowała żadną wiedzą o tym, że jest on członkiem zorganizowanej grupy przestępczej, bądź że sam jest przestępcą. Wydanie pozwolenia na broń zostało poprzedzone przeprowadzeniem przez Policję wywiadu środowiskowego, z którego wynikało, iż opiniowany posiada pod adresem stałego miejsca zamieszkania pozytywną opinię, przestrzega zasad współżycia społecznego i porządku prawnego. Wśród sąsiadów uchodzi za osobę spokojną i bez nałogów, zaś właściwy dla jego miejsca zamieszkania Komisariat Policji nie prowadzi wobec niego postępowania przygotowawczego i karnego, ani nie podejmował wobec niego interwencji. Jak ustalono, broń miała być przechowywana w miejscu zamieszkania, w sejfie pancernym. W dniu 13 kwietnia 2006 roku A. B. odebrał decyzję o pozwoleniu na broń, zaś w dniu 15 kwietnia 2006 roku zakupił pistolet G.. Po zakupie broni palnej, kierował w stronę E. O. (1) i jej rodziny groźby oraz nachodził ich w miejscu zamieszkania. W dniu 26 lipca 2006 roku E. O. (1) złożyła w (...) ustne zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa na jej rzecz, w postaci gróźb kierowanych do niej przez A. B. w dniu 20 lipca 2006 roku. Następnego dnia protokół przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie został przesłany do Komendy Wojewódzkiej Policji w K., z uwagi na ustaloną okoliczność posiadania przez A. B. broni palnej. W dniu 2 sierpnia 2006 roku E. O. (1) otrzymała wezwanie z (...) do stawienia się, w związku ze złożonym zawiadomieniem, jednak z uwagi na obowiązki zawodowe, zdecydowała się na przełożenie spotkania na późniejszy termin. W dniu zabójstwa A. B. przyjechał do domu przy ul. (...) w K. i po odbyciu kilkuminutowej rozmowy z E. O. (1) oddał strzały. Obecni na miejscu byli wówczas rodzice zastrzelonej, powódka E. W., M. B. oraz małoletni syn E. O. (1). W dniu 11 sierpnia 2006 roku K. O. – matka E. O. (1) otrzymała z Komisariatu Policji informację adresowaną do córki, iż nadal zajmują się sprawą.

W dniu 30 czerwca 2009 roku Prokuratura Okręgowa w Kielcach wniosła przeciwko L. S. oraz J. P. akt oskarżenia, zarzucając im, że: L. S., jako (...) nie dopełni ciążącego na nim obowiązku prawidłowego sprawowania nadzoru nad postępowaniem administracyjnym w sprawie wniosku A. B. o wydanie pozwolenia na broń palną, prowadzonego przez podległego mu funkcjonariusza, zaś J. P., iż mając wiedzę o toczącym się postępowaniu o wydanie pozwolenia na broń dla A. B. i będąc w posiadaniu informacji o tym, że może jej użyć w celu sprzecznym z porządkiem publicznym, nie powiadomił o tym Naczelnika (...) w K.. Postępowanie sądowe zakończyło się ich prawomocnym uniewinnieniem.

W związku z organizacją pogrzebu wnuczki, powódka poniosła koszty w wysokości 31.740,28 zł, w tym 25.000 zł tytułem zakupu grobowca, 1.876,41 zł na ubranie żałobne dla zmarłej, 500 zł na kwiaty, 214 zł i 149, 80 zł za przechowywanie zwłok i przygotowanie ich do pochówku, 1800 zł za usługę pogrzebową, 400,07 zł za obsługę żałobników, 600 zł za pochówek, 1200 zł za wymianę attyki. Przed śmiercią E. O. (1) udzielała powódce pomocy finansowej w niewielkich kwotach do około 200 zł miesięcznie, wnuczka była w z nią w bliskich relacjach, razem mieszkały i wraz z rodzicami oraz synem E. O. (1) prowadziły wspólne gospodarstwo domowe. E. O. (1) prowadziła

(...) i dokładała do domowego budżetu około 1.600 zł. Od chwili zabójstwa, powódka ponosi koszty leczenia psychiatrycznego, wskutek traumy po śmierci wnuczki. Początkowo wymagała około 3 wizyt w miesiącu, aktualnie spotyka się z lekarzem około 1 raz w miesiącu. Koszt jednej wizyty wynosi 100 zł. Dodatkowo płaci również za leki przepisywane przez psychiatrę ok. 80 zł miesięcznie.

Sąd Rejonowy oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychiatry, na okoliczność, czy występujące u A. B. zaburzenia stwierdzone na podstawie opinii psychiatrycznej zalegającej w aktach sprawy karnej XIV K 574/09/S, sporządzonej na potrzeby tamtego postępowania w 2008 r. (dwa lata po zdarzeniu), mogły zostać ukryte na potrzeby postępowania o udzielenie pozwolenia na broń, jako zbędny dla rozstrzygnięcia. Bezspornym bowiem było, iż A. B. do wniosku o wydanie pozwolenia na broń dołączył aktualne orzeczenie lekarskie i psychologiczne, potwierdzające, że może dysponować bronią palną. Dowód ten byłby zresztą dowodem z opinii sporządzonym wyłącznie na podstawie innej opinii, powstałej już po zdarzeniu, zatem jego walor dowodowy byłby wątpliwy.

Mając na uwadze powyższe, Sąd I instancji cytując przepisy art. 417 k.c. i art. 417¹ k.c. stwierdził, że powództwo było bezzasadne, z uwagi na brak spełnienia przesłanek odpowiedzialności Skarbu Państwa, za niezgodne z prawem postępowanie Policji, jako władzy publicznej. W niniejszej sprawie nie doszło do wykazania w żadnym postępowaniu, iż decyzja o pozwoleniu na broń dla A. B. została wydana niezgodnie z prawem. Co więcej, postępowanie karne przeciwko dwóm policjantom, zarzucające im nieprawidłowości w toku tego postępowania, zostało zakończone prawomocnym ich uniewinnieniem.

W kontekście zgromadzonego materiału dowodowego, Sąd Rejonowy nie miał wątpliwości, ani co do faktu, ani co do wysokości szkody poniesionej przez E. W., w związku z zabójstwem jej wnuczki przez A. B.. Powódka wykazała bowiem zarówno fakt poniesienia kosztów pogrzebu i pochówku w wysokości 31.740,28 zł, jak i udowodniła negatywne konsekwencje zdarzenia dla swojego stanu zdrowia psychicznego, wymagające kosztownego i długotrwałego leczenia. Dodatkowo wykazała, że wnuczka udzielała jej pomocy finansowej stale w niewielkich kwotach i była z nią w bliskich relacjach. W tych okolicznościach, zdaniem Sądu I instancji, renta w wysokości 200 zł miesięcznie byłaby odpowiednia do potrzeb poszkodowanej oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłej. Jednak powództwo podlegało oddaleniu w całości, z uwagi na brak spełniania pozostałych przesłanek odpowiedzialności Skarbu Państwa.

W ocenie Sądu Rejonowego, działań Policji podejmowanych zarówno w zakresie wydania pozwolenia na broń, jak i w ramach późniejszych procedur, związanych ze zgłoszeniem przez E. O. (1) popełnienia przestępstwa i ochroną jej osoby, nie sposób uznać za bezprawne.

Podstawową przesłanką odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu zadań z zakresu władzy publicznej jest ich bezprawność, którą ustawodawca określił jako zachowanie „ niezgodne z prawem”. Żaden kompetentny organ nie stwierdził nigdy, iż decyzja o pozwoleniu na broń dla A. B. została wydana niezgodnie z prawem. Co więcej, analiza dokumentów urzędowych pozwala uznać, iż na etapie wydawania broni, Policja dopełniła wszelkich należnych formalności, a wiedza którą dysponowała o A. B. na dzień wydawania decyzji pozwalała na pozytywne rozpatrzenie jego wniosku. Zdaniem Sądu Rejonowego, w toku postępowania do sygn. (...)wnioskujący spełnił wszystkie wymogi formalne, zarówno odnośnie przedłożenia stosownej dokumentacji (w tym badań lekarskich i psychologicznych), jak i wiarygodnie uzasadnił swoją prośbę. W obliczu zdarzenia z dnia 9 marca 2006 roku, rozpatrujący wniosek mieli prawo uznać, iż wnioskujący o broń żyje w ciągłym poczuciu zagrożenia. Policjanci ci otrzymali pismo z zarządu CBS w K. o przyspieszenie procedury administracyjnej, związanej z udzieleniem pozwolenia na broń, informujące o ocenianej jako realna, groźbie zamachu na życie A. B.. Policjanci dysponowali wiedzą o jego „ przeszłości” procesowej i wniesionym przeciwko niemu ostatecznie akcie oskarżenia, jednakże uzyskali informację, iż postępowanie o przestępstwo z art. 190 § 1 k.k. zostało prawomocnie umorzone w dniu 17.03.2005 roku. W sytuacji dysponowania dokumentacją potwierdzającą dotychczasową niekaralność A. B., pozytywnym wywiadem środowiskowym oraz przesłuchaniem, w którym podkreślał on istniejące zagrożenia i obawy o własne życie i członków rodziny, trudno czynić zarzut Policji z niedopełnienia procedur, bądź nawet zlekceważenia zagrożenia. Zdarzenie z dnia 2.08.2006 roku było w ocenie Sądu Rejonowego nie do przewidzenia

przez funkcjonariuszy na moment wydawania pozwolenia, natomiast prawdopodobny był scenariusz, w którym to A. B. mógł być ofiarą.

Bezprawności nie doszukał się Sąd Rejonowy także w czynnościach podejmowanych przez Policję już po dacie wydania pozwolenia na broń. Nie kwestionował, że zgłaszane przez E. O. (1) zachowanie A. B. mogło rodzić po stronie E. O. (1) i jej rodziny obawy, co do własnego życia i zdrowia. W kontekście zgromadzonych dowodów, nie stwierdził jednak, iż doszło do zlekceważenia złożonego w dniu 26 lipca 2006 roku zawiadomienia o popełnieniu na jej rzecz przestępstwa. Już następnego dnia protokół przyjęcia ustnego zawiadomienia E. O. (1) o przestępstwie został przesłany do Komendy Wojewódzkiej Policji w K., z uwagi na ustaloną okoliczność posiadania przez A. B. broni palnej, zaś w dniu 2 sierpnia 2006 roku E. O. (1) otrzymała wezwanie do stawiennictwa, które z jej inicjatywy zostało przesunięte na późniejszą porę. Wdrożona procedura skutkowałą nawet kolejnym wezwaniem, odebranych w dniu 11 sierpnia 2006 roku przez jej matkę. Sąd I instancji uznał, iż pomimo tragicznego finału, stosowna procedura została zastosowana, a Policja podejmowała kolejne czynności „w sprawie”. Nadto zauważył, iż sama ofiara nie miała świadomości powagi sytuacji, bowiem zgłosiła groźby dopiero po upływie prawie tygodnia i nie zareagowała na wezwanie w dniu 2 sierpnia 2006 roku oraz wstrzymała się z błyskawicznym zawiadomieniem Policji w dniu 2 sierpnia 2006 roku, w momencie pojawienia się uzbrojonego A. B. na posesji. Nadto podczas co najmniej kilkuminutowej rozmowy, istniała m.in. po stronie powódki, możliwość wykonania stosownego telefonu.

Równocześnie Sąd I instancji uznał, że brak bezprawności niniejszych działań przekłada się na niezaistnienie związku przyczynowego pomiędzy bezprawnością, a szkodą powódki. Zaznaczył, iż w jego ocenie nie zachodzi adekwatny związek przyczynowy pomiędzy wydaniem pozwolenia na broń, a jej użyciem przez osobę, która pozwolenie uzyskała i na jego podstawie broń nabyła, do celów przestępczych. Nie jest bowiem normalnym następstwem wydania pozwolenia na broń, jej całkowicie samowolne użycie w innym celu, niż na potrzeby obrony. Podobnie nie jest normalnym następstwem niezatrzymania osoby podejrzewanej o groźby karalne (osoby, której nie postawiono jeszcze zarzutów), iż popełni ona tak ciężkie przestępstwo, jak podwójne zabójstwo i uszkodzenie ciała u kolejnej osoby, w kontekście tak krótkiego czasu pomiędzy zgłoszeniem przestępstwa gróźb, a ich realizacją. Okoliczność, iż ex post zdarzenia przybrały tak dramatyczny obrót, nie może wpływać na ocenę, iż z punktu widzenia właśnie adekwatnego związku przyczynowego, nie sposób takiego działania policji łączyć z późniejszym zaistnieniem szkody.

Sąd Rejonowy podzielił zarzut braku legitymacji biernej po stronie pozwanego (...) – (...), bowiem w niniejszej sprawie wszelkie podlegające ocenie działania Skarbu Państwa, dotyczyły tylko działania funkcjonariuszy Policji w ramach struktury podlegającej nadzorowi (...)

Sąd I instancji dodał, że nie był w żadnym stopniu związany ani ustaleniami, ani treścią orzeczenia zapadłego w sprawie z powództwa małoletniej S. B., L. B. i M. B. w sprawie do sygn. akt I C 595/10.

Mając na uwadze szczególną sytuację osobistą i rodzinną powódki, odstąpił na zasadzie art. 102 k.p.c. od obciążania jej kosztami procesu.

Od powyższego wyroku, apelację wniosła powódka E. W., zaskarżając go w całości i podnosząc następujące zarzuty:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego:

- art. 417 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a to przyjęcie braku bezprawności działania strony pozwanej;

- art. 361 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a to przyjęcie niezaistnienia związku przyczynowego pomiędzy bezprawnością działania, a szkodą powódki;

2. naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, wyrażającej się w uznaniu, iż podjęte przez stronę pozwaną działania przy wydaniu pozwolenia na broń, jak i po zawiadomieniu przez E. O. (1) o podejrzeniu popełnienia przestępstwa było

zgodne z prawem; nadto oddaleniu wniosku powódki o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lekarza psychiatry.

Podnosząc powyższe zarzuty, powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, przy zasądzeniu na jej rzecz kosztów procesu. Ponadto wniosła o zmianę postanowienia Sądu I instancji z dnia 7 października 2013 r., oddalającego wniosek zgłoszony w piśmie procesowym z dnia 12 lutego 2013 r. o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lekarza psychiatry oraz przeprowadzenie tego dowodu przez Sąd II instancji.

W uzasadnieniu apelacji powódka wskazała w szczególności, że procedura dotycząca wydania pozwolenia na broń nie została przeprowadzona w sposób prawidłowy, wywiad został przeprowadzony telefonicznie, nie uwzględniono faktu, że A. B. był czterokrotnie rejestrowany procesowo przez różne jednostki Policji, jak również, że były prowadzone przeciwko niemu postępowania przygotowawcze. Powódka podkreśliła, iż o bezprawnym działaniu można mówić, w wypadku gdy dany akt prawny, regulujący kompetencje organów władzy publicznej odsyła do kryteriów pozaprawnych, czyli klauzul generalnych, norm moralnych, etycznych, obyczajowych, standardów zawodowych, zasad współżycia społecznego, wówczas te klauzule mogą stanowić kryterium bezprawności. W ocenie powódki, zachodziły przesłanki do cofnięcia pozwolenia na broń. Odnosząc się do związku przyczynowego wskazała, iż art. 361 k.c. nie czyni rozróżnienia pomiędzy związkiem przyczynowym bezpośrednim, a złożonym, wieloczynnikowym. A. B. przed uzyskaniem pozwolenia na broń dopuszczał się działań sprzecznych z zasadami współżycia społecznego, w istocie z popełniania przestępstw uczynił sobie stałe źródło dochodu. W sytuacji zgłoszenia przez E. O. (1) gróźb pod jej adresem, Policja winna podjąć intensywne działania, a nie jedynie działania o charakterze administracyjno-biurowym. Dodała, iż rodzinie państwa B. zasądzono dochodzone świadczenia.

W odpowiedzi na apelację, (...) reprezentowany przez (...) wniósł o jej oddalenie.

Wskazał, iż Policja wydając pozwolenie na broń dysponowała dokumentacją potwierdzającą niekaralność A. B. (postępowania przygotowawcze, które się przeciwko niemu toczyły zostały prawomocnie umorzone). A. B. przeszedł wymagane badania i zdał egzamin z użycia broni palnej. Wydanie pozwolenia na broń podyktowane było istniejącym zagrożeniem dla jego życia. Podkreślił, iż w sprawie karnej dotyczącej wydania pozwolenia na broń, zapadł wyrok uniewinniający policjantów. Podniósł, iż po złożeniu zawiadomienia przez E. O. (1), Policja podjęła szereg czynności, w tym zmierzające do ustalenia miejsca pobytu A. B. i odebrania mu broni. Zauważył również, że żądanie zwrotu kosztów grobowca jest niezasadne, albowiem nie jest on bezpośrednio związany z pogrzebem. Na rozprawie w dniu 3 października 2014 r. dodatkowo zwrócił uwagę, na brak obowiązku alimentacyjnego wnuczki na rzecz powódki oraz na fakt zakupu wieloosobowego grobowca.

W odpowiedzi na apelację, Skarb Państwa reprezentowany przez (...) wniósł o jej oddalenie w całości i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

W uzasadnieniu wskazał, iż powódka nie wykazała zaistnienia przesłanek odpowiedzialności S. P. (...), tj. związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem funkcjonariusza Policji, a wyrządzoną szkodą. Nadto nie wykazała, by działanie funkcjonariuszy było bezprawne. Dodał, iż bezcelowe było przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego psychiatry o opinii innego biegłego psychiatry. Podkreślił, iż Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił brak legitymacji biernej po stronie Skarbu P. K. G. P., ponieważ K. G. P. nie był organem jednostki państwowej, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki była częściowo zasadna i skutkowałą częściową zmianą zaskarżonego wyroku.

Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, wyrażając oceny, które nie pozostają w sprzeczności z zasadami logicznego myślenia i doświadczenia życiowego oraz nie wykazują błędów natury faktycznej, dlatego też Sąd Okręgowy przyjął je za własne. Ponadto dodatkowo ustalił następujące okoliczności faktyczne:

W protokole przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie z dnia 27 lipca 2006 r. E. O. (1) podała, że od miesiąca A. B., z którym była związana przez 9 lat, a z którym postanowiła się rozstać, stoi w samochodzie zaparkowanym przed jej domem, a jeśli nie stoi to przejeżdża kilka do kilkadziesiąt razy dziennie. Od tego też okresu dzwoni do niej kilkadziesiąt razy dziennie, domaga się, aby wróciła do niego i grozi jej i jej rodzinie pobawieniem życia. Dodała, że boi się realizacji tych gróźb, bowiem jest on „nieobliczalny” i stale ma przy sobie broń. Ma 5 nagrań telefonicznych z jego groźbami i domaga się jego ścigania i ukarania. E. O. (1) podała, że mieszka przy ul. (...), zaś A. B. mieszka przy ul. (...).

Dowód: protokół z dnia 27 lipca 2006 r. k. 116-119

Nieskuteczność podjętych działań ukierunkowanych na zatrzymanie A. B. wynikała z operowania przez funkcjonariuszy Policji błędnymi danymi, co do miejsca faktycznego jego pobytu, które przełożony Policji polecił ustalić w trybie natychmiastowym. Patrolowanie ul. (...) zostało ujęte tylko w planach.

Dowód: postanowienie o umorzeniu śledztwa k. 26-38

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił E. W. kwotę 5.060,36 zł tytułem zasiłku pogrzebowego po zmarłej E. O. (1).

Dowód: pismo z ZUS-u- k. 465

Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z dnia 3 grudnia 2013 r., sygn. akt I (...), zmienił wyrok w sprawie z powództwa S. B., L. B. i M. B., poprzez obniżenie kwot zasądzonych na rzecz powodów tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia. W uzasadnieniu wyroku wskazał, iż stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji jest bezwzględna przesłanką odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną wydaniem tego orzeczenia lub decyzji. Ocena zgodności decyzji administracyjnej z prawem przez Sąd powszechny nie jest dopuszczalna, albowiem stanowiłaby próbę rozszerzenia kognicji sądów powszechnych na obszar zastrzeżony ustawowo dla postępowania administracyjnego i sędowo-administracyjnego. Sąd Apelacyjny wskazał ponadto, iż art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy o Policji nie stanowi źródła prawa podmiotowego dającego w stosunku do Policji podstawę żądania strzeżenia życia i zdrowia ludzi lub mienia przed bezprawnymi zamachami. Jednakże w określonych okolicznościach, to zadanie się konkretyzuje i przybiera postać prawnego obowiązku podjęcia stosownych działań. W przedmiotowej sprawie, realne zagrożenie bezprawnym zamachem ze strony osoby posiadającej broń palną, skonkretyzowało obowiązek podjęcia stosownych działań przez Policję. Ponadto przepisy ustawy o broni i amunicji uprawniały do odebrania broni i amunicji osobie, co do której istniała uzasadniona obawa, że może użyć broni w celu sprzecznym z interesem bezpieczeństwa lub porządku publicznego. W sytuacji gróźb ze strony osoby posiadającej broń palną, zachodził wymóg natychmiastowego podjęcia stosownych działań przez Policję dla ochrony życia potencjalnych ofiar. Okoliczności sprawy uzasadniają stwierdzenie, że możliwe było ustalenie miejsca pobytu A. B. i zatrzymanie go lub odebranie mu broni. Policja zaniechała zatem podjęcia koniecznych działań. Niewątpliwie odebranie broni A. B. uniemożliwiłoby mu zamach na życie E. O. (1) i M. B.. Ponadto Sąd Apelacyjny stwierdził, iż koszty pogrzebu zostały częściowo sfinansowane z zasiłku pogrzebowego i w związku z tym należy obniżyć o tą kwotę wysokość zasądzanego odszkodowania.

Dowód: wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 3 grudnia 2013 r., sygn. I ACa 364/11 z uzasadnieniem- k. 452-464

Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w sposób wyżej opisany, był w istocie zarzutem naruszenia prawa materialnego, polegającym na uznaniu, iż podjęte przez stronę pozwaną działania przy wydaniu pozwolenia na broń, jak i po zawiadomieniu przez E. O. (1) o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez A. B. było zgodne z prawem, o czym poniżej.

Całkowicie chybiony był zarzut bezzasadnego oddalenia wniosku powódki o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lekarza psychiatry. W tej kwestii Sąd Odwoławczy w pełni aprobuje stanowisko Sądu Rejonowego, zwłaszcza że brak było podstaw do uwzględnienia powództwa, opartego na zarzucie niezgodnego z prawem postępowania Policji przy wydaniu A. B. pozwolenia na broń, o czym poniżej.

Zdaniem Sądu Okręgowego, apelacja powódki przeciwko S. P.– (...) była chybiona i dlatego podlegała oddaleniu w całości, bowiem Sąd I instancji prawidłowo przyjął brak legitymacji czynnej po tej stronie i oddalił powództwo. Stosownie do treści art. 67 § 2 k.p.c. K. G. P. nie jest bowiem organem państwowej jednostki organizacyjnej – statio fisci Skarbu Państwa, z której działalnością wiążą się dochodzone roszczenia. Faktu tego nie zmienia okoliczność, że K. G. P. jest przełożonym wszystkich funkcjonariuszy, po myśli art. 5 ust. 2 ustawy o Policji. W tej kwestii Sąd Odwoławczy podziela wywody prawne Sądu Rejonowego i nie widzi potrzeby ich powielania.

Sąd Okręgowy podziela pogląd Sądu Apelacyjnego w Krakowie, wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 3 grudnia 2013 r., sygn. akt I ACa 364/11, że stwierdzenie niezgodności z prawem ostatecznej decyzji jest bezwzględnie przesłanką odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną wydaniem tej decyzji. Natomiast ocena zgodności decyzji administracyjnej z prawem przez Sąd powszechny nie jest dopuszczalna, albowiem stanowiłaby próbę rozszerzenia kognicji sądów powszechnych na obszar zastrzeżony ustawowo dla postępowania administracyjnego i sądowno-administracyjnego. Dodać należy, że z uwagi na funkcjonującą na gruncie prawa administracyjnego zasadę domniemania prawidłowości aktów administracyjnych oraz mając na względzie obowiązek respektowania wynikających z ustawy kompetencji organów administracji do wydawania decyzji, muszą być one wiążące dla sądów powszechnych (wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 17 kwietnia 2013 r., III AUa 71/13, LEX nr 1306045). Sąd II instancji aprobuje tym samym pogląd judykatury, że Ostateczna decyzja administracyjna kształtująca stosunki cywilnoprawne, wydana przez uprawniony do tego przez ustawę organ administracji publicznej, wiąże sąd w postępowaniu cywilnym. Sąd ten nie jest związany jedynie decyzją "bezwzględnie nieważną", co nie jest równoznaczne z nieważnością decyzji w rozumieniu art. 156 k.p.a. Za decyzję bezwzględnie nieważną, która nie wiąże sądu w postępowaniu cywilnym, uważa się zaś tylko decyzję dotkniętą taką wadą, która dyskwalifikuje ją jako akt administracyjny. Decyzją taką jest decyzja wydana przez organ oczywiście niewłaściwy lub bez zachowania jakiegokolwiek procedury. Za decyzję taką niekiedy uznaje się także decyzję wydaną bez jakiegokolwiek podstawy prawnej. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2004 r., III CK 256/02, LEX nr 599782).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że brak było podstaw prawnych z art. 417 i art. 417⁽¹⁾ § 2 k.c. do uwzględnienia powództwa w oparciu o fakt wydania A. B. w dniu 13 kwietnia 2006 r. pozwolenia na broń. Bez wątplenia ta decyzja M. K. W. P. nie była bezwzględnie nieważna, a zatem była wiążąca dla sądów powszechnych, natomiast nie stwierdzono jej niezgodności z prawem. Tym samym bezzasadna była apelacja powódki w tej części i dlatego podlegała oddaleniu. Równocześnie w tej sytuacji, bezprzedmiotowe było rozważanie pozostałych zarzutów apelacyjnych, opartych na ww. podstawie faktycznej.

Zasadne były natomiast zarzuty naruszenia art. 417 oraz art. 361 § 1 k.c. odnośnie drugiej podstawy faktycznej dochodzonych roszczeń, a mianowicie, z powodu braku zapewnienia E. O. (1) ochrony, w związku z zawiadomieniem Policji o popełnieniu przez A. B. przestępstwa gróźb bezprawnych, kierowanych w stosunku do niej i jej rodziny. Sąd Okręgowy nie podziela wywodów prawnych Sądu Rejonowego w tej kwestii, natomiast aprobuje poglądy Sądu Apelacyjnego w Krakowie, wyrażone w uzasadnieniu wyroku z dnia 3 grudnia 2013 r., sygn. akt I ACa 364/11, a w szczególności, że art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy o Policji nie stanowi źródła prawa podmiotowego, dającego w stosunku do Policji podstawę żądania strzeżenia życia i zdrowia ludzi lub mienia przed bezprawnymi zamachami. Jednakże w określonych okolicznościach, to zadanie konkretyzuje się i przybiera postać prawnego obowiązku podjęcia stosownych działań. Bez wątplenia postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie wykazało, że istniało realne zagrożenie E. O. (1) bezprawnym zamachem ze strony posiadającego broń palną A. B., co skonkretyzowało obowiązek natychmiastowego podjęcia przez Policję stosownych działań. Tymczasem z materiału dowodowego nie wynika, aby podjęte zostały niezwłocznie przez Policję czynności, które faktycznie i skutecznie zapewniłyby E. O. (1) ochronę, bo przecież nawet nie ustalono faktycznego miejsca pobytu A. B., nie przesłuchano go, nie rozważono możliwości jego zatrzymania, czy

przedstawienia mu zarzutów oraz wszczęcia postępowania, celem cofnięcia mu pozwolenia na broń. Pamiętać należy, że w świetle obowiązujących wówczas przepisów art. 19 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 18 ust. 2 w zw. z art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, Policja miała możliwość odebrania za pokwitowaniem broni i amunicji osobom, co do których istniała uzasadniona obawa, że mogą użyć broni w celu sprzecznym z interesem bezpieczeństwa lub porządku publicznego. Działania Policji - jak trafnie zauważyła apelująca - miały charakter jedynie czynności administracyjno – biurowych i świadczą o braku starannego działania Policji. W konsekwencji należało przyjąć, że w opisanych wyżej okolicznościach, doszło do zaniechania podjęcia przez Policję niezbędnych i celowych czynności, co uzasadnia odpowiedzialność S. P.– (...) na podstawie art. 417 § k.c. na skutki śmierci E. O. (2). Sąd II instancji podziela też poglądy Sądu Apelacyjnego w Krakowie, wyrażone w uzasadnieniu wyroku z dnia 3 grudnia 2013 r., sygn. akt I ACa 364/11, odnośnie związku przyczynowego pomiędzy bezprawnością, a szkodą powódki. Normalnym następstwem braku zapewnienia ochrony osobie zagrożonej realnymi groźbami pozbawienia życia, jest zrealizowanie tych groźb.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok, jak w punkcie 1 tenoru, a tym samym podzielił wywody Sądu Rejonowego, który w kontekście zgromadzonego materiału dowodowego uznał, że wysokość szkody nie budzi wątpliwości, tj. zarówno fakt poniesienia przez powódkę kosztów pogrzebu i pochówku wnuczki, jak i fakt jej zwiększonych potrzeb, wynikających z pogorszenia stanu zdrowia psychicznego i konieczności kosztownego i długotrwałego leczenia. Wprawdzie zakupiony przez powódkę za 25.000 zł grobowiec przeznaczony jest na sześć osób, ale powódka udowodniła, że na Cmentarzu na (...) w K. nie było innego grobowca, gdzie mogłaby pochować wnuczkę i że zmuszona była zakupić grobowiec „jeden jedyny od pana S., który opiekował się cmentarzem”. Strona pozwana nie przeprowadziła żadnych dowodów, które przeczyłyby tym twierdzeniom. Wbrew zarzutom strony pozwanej, koszty zakupu ww. grobowca są bezpośrednio związane z pogrzebem, skoro nie było możliwości pochowania zmarłej w innym, jednakże w ocenie Sądu Okręgowego, winny podlegać obniżeniu, tak, by nie doszło do bezpodstawnego wzbogacenia powódki. Chociaż co zasady, Zasiłek pogrzebowy przewidziany w art. 77 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jedn. tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) nie podlega uwzględnieniu przy ustalaniu odszkodowania dochodzonego na podstawie art. 446 § 1 k.c. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2009 r., III CZP 140/08, OSNC 2009/10/132, jednakże w ww. okolicznościach, uzasadnione było odjęcie od dochodzonej kwoty odszkodowania w wysokości 35.640,28 zł, kwoty zasiłku pogrzebowego wypłaconego przez ZUS na rzecz powódki w kwocie 5.060,36 zł. Natomiast odsetki ustawowe od kwoty 30.579,92 zł Sąd Odwoławczy zasądził nie do dnia 21 kwietnia 2011 r., jak tego żądała powódka, ale od dnia 26 maja 2011 r., a to po myśli art. 481 § 1 i 2 w zw. z art. 455 k.c. Powódka bowiem pismem z dnia 20 kwietnia 2011 r. wezwała stronę pozwaną do zapłaty odszkodowania i renty w kwotach dochodzonych w niniejszej sprawie, przy czym wyznaczyła do zapłaty termin 30 dni od otrzymania wezwania (k. 49-54). Ponieważ nie dołączyła dowodu doręczenia tego pisma, a jedynie dowód jego nadania (k. 55), to Sąd Okręgowy kierując się zasadami doświadczenia życiowego uznał, że wezwanie to strona pozwana winna otrzymać w dniu 25 kwietnia 2011 r., a zatem pozostawała ona w opóźnieniu w zapłacie po upływie miesiąca do tej daty, tj. od 26 maja 2011 r. Tym samym zasądzając rentę w wysokości po 200 zł miesięcznie, jako początek wyznaczył czerwiec 2011 r. Podnoszony przez stronę pozwaną zarzut, że na E. O. (1) nie ciążył obowiązek alimentacyjny względem powódki był chybiony, bowiem stosownie do art. 446 § 2 k.c. renty mogą żądać także inne osoby bliskie, którym zmarły dobrowolnie i stale dostarczał środków utrzymania, jeżeli z okoliczności wynika, że wymagają tego zasady współżycia społecznego. Z prawidłowych ustaleń Sądu I instancji wynika tymczasem, iż wnuczka udzielała babci stałej pomocy finansowej w niewielkich kwotach, a skoro pozostały one w bliskich relacjach, zaś w następstwie zabójstwa E. O. (1), stan zdrowia psychicznego powódki uległ pogorszeniu i konieczne jest kosztowne i długotrwałe leczenie, to należy przyjąć, że przyznania renty wymagają zasady współżycia społecznego. O odsetkach za opóźnienie w płatności renty nie orzekał, z braku wniosku.

W pozostałym zakresie powództwo oddalił, jako bezzasadne.

Konsekwencją uwzględnienia powództwa w przeważającej części, była też zmiana zaskarżonego wyroku odnośnie kosztów procesu, po myśli art. 100 k.p.c. Ponieważ powódka wygrała zarówno przed Sądem I, jak i II instancji w 87 %, dlatego też w takim zakresie zasądzono od strony pozwanej na jej rzecz koszty procesu. W postępowaniu przez

Sądem Rejonowym, powódka poniosła kwotę 2.400 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika [§ 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163 poz. 1348, ze zm.)] oraz kwotę 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa, a więc łącznie kwotę 2.417 zł. Zatem winna otrzymać od strony pozwanej kwotę 2.102,79 zł (2417 zł x 87 %). Równocześnie strona pozwana poniosła koszty taryfowego wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie 2.400 zł [§ 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349 z późn. zm.)], a zatem skoro wygrała sprawę w 13 %, to winna od powódki otrzymać kwotę 312 zł. W rezultacie zasądzono od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.790,79 zł (2.102,79 zł - 312 zł). Z uwagi na charakter sprawy, trudną sytuację finansową i zdrowotną powódki, na zasadzie art. 113 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167, poz. 1398, ze zm.) odstąpiono od obciążenia powódki kosztami opłaty sądowej od pozwu w części oddalającej powództwo.

Dalej idącą apelację Sąd Okręgowy oddalił jako bezzasadną, na zasadzie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego wyrzekł na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. W postępowaniu przed Sądem II instancji powódka poniosła kwotę 1.200 zł tytułem taryfowego wynagrodzenia pełnomocnika [§ 6 pkt 5 z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163 poz. 1348, ze zm.)], a zatem jako wygrywająca apelację w 87 %, winna otrzymać od strony pozwanej kwotę 1.044 zł (1.200 zł x 87 %). Natomiast strona pozwana, która ponosiła takie same koszty [§ 6 pkt 5 zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349 z późn. zm.)], a wygrała apelację w 13 %, a zatem winna otrzymać kwotę 156 zł (1.200 zł x 13 %). W konsekwencji zasądzono od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 888 zł (1.044 zł - 156 zł) tytułem kosztów postępowania odwoławczego. Z uwagi na charakter sprawy, trudną sytuację finansową i zdrowotną powódki, na zasadzie art. 113 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167, poz. 1398, ze zm.) odstąpiono od obciążenia powódki kosztami opłaty sądowej od apelacji w części oddalającej apelację.

Ref. SSR M. Stoces